

Nye regler – nye muligheder

Af advokat Karsten N. Müller

Advokatfirmaet Müller advokatanpartsselskab
Formand for Danske *INKASSO*advokater

Retsmonopolet ophæves i småsagerne. Tilkendte omkostninger i de mindste sager reduceres. Fundamenternes levetid forkortes. De ændrede rammer for advokaternes virksomhed giver nye og interessante muligheder.

1. JANUAR 2008 træder reglerne i retsplejelovens kapitel 39 om småsagsprocessen og de nye regler om regulering af advokatens virksomhed i kraft. Pr. samme dato træder den nye forældelseslov i kraft. Blandt de mange nye regler i småsagsprocessen og i den nye forældelseslov vil jeg pege på et par forhold, som særligt bør have inkassoadvokaternes interesse og bevågenhed, men også andre kan med fordel læse med.

Det følger af de nye regler i retsplejelovens § 408, stk. 2, at der fra årsskiftet vil blive tilkendt markant lavere omkostninger til erstatning af udgifter til advokatbistand i tvistede sager under 10.000 kr. Efter årsskiftet vil kreditorernes adgang til at få dækket omkostningerne til advokatbistand i tvistede sager under 10.000 kr. således blive drastisk forringet som et led i småsagsprocessen. Andelen af bestridte fordringer under 10.000 kr. varierer naturligvis fra portefølje til portefølje, men navnlig hos de store inkassoklienter vil disse sager erfaringsmæssigt kunne udgøre en meget betydelig del af porteføljen og dermed af indtægtsgrundlaget

Efter årsskiftet vil det absolutte maksimum for tilkendte omkostninger i disse sager blive nedsat til 1.500 kr. ekskl. moms i sager under 5.000 kr. og 2.500 kr. ekskl. moms i sager mellem 5.000 kr. og 10.000 kr. Der er med andre ord tale om en nedsættelse på mellem 50 % og 70 % i forhold til det nuværende niveau.

Det indebærer, at kreditors omkostningsmæssige risiko i disse sager stiger tilsvarende markant, og det påvirker i sagens natur advokatens mulighed for at beregne sig et salær, der både står i rimeligt forhold til det udførte arbejde og til det opnåede resultat (herunder de tilkendte omkostninger!). Den fortsatte advokatbehandling af tvistede sager under 10.000 kr. vil derfor hos de fleste skulle underkastes gennemgribende nytænkning med hensyn til ressourceanvendelse og prissætning, såfremt denne del af porteføljen fortsat skal yde et positivt bidrag til advokatvirksomhedens drift.

Samtidig sker der pr. 1. januar 2008 den ændring i retsplejelovens § 260, stk. 5, at andre end advokater vil kunne give møde for klienten i sager, der er omfattet af småsagsprocessen – også under hovedforhandlingen. Det giver inkassoadvokaten betydelige kommercielle og konkurrencemæssige udfordringer men også nye og interessante muligheder, såfremt man i tide overvejer, hvorledes virksomhedens ressourcer skal prioriteres i retssagsbehandlingen. Advokaten har mange muligheder for at indrette sig på denne nye fremtid, så de ændrede regler ikke bliver den trussel, som de fleste umiddelbart vil kunne opfatte.

STRATEGISKE OVERVEJELSER

Grundlæggende må inkassoadvokaten overveje, om denne del af porteføljen skal forblive i advokatvirksomheden, eller om den skal udskilles i en selvstændig virksomhed, der ejes af advokaten eller eventuelt overlades til en samarbejdspartner, f.eks. inkassobureau. Det lyder måske

som en kættersk tanke, men hvis advokaten selv overvejer sin strategi og tager initiativet, vil ændringerne kunne ske på advokatvirksomhedens præmisser og ikke være prisgivet omverdenens tiltag.

Hvis advokaten vælger fortsat at varetage behandlingen af disse retssager – det være sig i advokatvirksomheden eller udskilt i en selvstændig virksomhed – er der grund til at overveje sammensætningen af den organisation, der kommer til at forestå sagernes forberedelse og hovedforhandling. Erfarne og eventuelt særligt efteruddannede inkassosagsbehandlere og særligt kompetente studerende vil under dommerens tætte procesledelse og advokatens supervision kunne varetage denne del af porteføljen på forsvarlig vis i forhold til de intentioner, der ligger bag denne reform af retsplejen. Da dommeren forventes at styre hele processen, herunder udarbejde påstandsdokumenter (retsplejelovens § 406, stk. 5), vil advokaten under alle omstændigheder få meget begrænset spillerum – et spillerum, der udmærket kan udfyldes fra sidelinjen, mens andre udfører forsvaret, midtbanespillet og angrebet.

Man må forudse, at hovedforhandlingen under småsagsprocessen vil blive tidsmæssigt kraftigt beskåret i forhold til den nuværende procesform – i mange tilfælde ned til 1 times varighed. Det kan give mulighed for berømmelse af flere hovedforhandlinger i forlængelse af hinanden, hvor samme partsrepræsentant giver møde. Hvis dette viser sig at blive en realitet, vil der på samme måde som ved møder i fogedretterne blive grundlag for en betydelig effektivisering af ressourceforbruget ved hovedforhandlingerne, og der vil på den måde kunne blive økonomisk mulighed for at lade hovedforhandlingerne varetage af en jurist.

Med en lille smule initiativ, kreativitet og proaktiv overvejelse, vil advokaten efter min opfattelse kunne indrette sin inkassovirksomhed således, at den ikke bare består men også udvikles og styrkes.

Nogen vil med rette indvende, at alt dette vil medføre et fald i kvaliteten af retssagsbehandlingen og udfordre retssikkerheden for sagens parter. Det vil det, og det har lovgiver både indset og accepteret. Som advokat må man naturligvis gøre op med sig selv, om man vil deltage i processen på disse vilkår. Udover de faglige og fagetiske ambitioner og de kommercielle hensyn til advokatvirksomhedens drift må man overveje, om alternativet vil tjene klientens interesser bedre? Det tror jeg ikke det vil, og selvom vi til stadighed skal opretholde en høj fagetisk standard, skal vi ikke løfte fanen så højt, at fødderne slipper jorden. Lovgiver kridtet banen op. Nu er det op til os at yde klienten den bedst mulige assistance indenfor de givne rammer.

Det må anbefales at orientere klienterne grundigt om den nye procesform og den ændrede behandling af sagerne, herunder den påtænkte fremtidige prisstruktur. Nogen klienter vil måske foretrække fortsat at betale ”fuld pris” for advokatens bistand også i disse sager, eller eventuelt i udvalgte sager. Den valgmulighed bør man ikke fratage klienten, men hvis klienten skal have et reelt valg, forudsætter det, at klienten er bekendt med vilkårene for sagsbehandlingen og afregningen af sagerne.

FORÆLDELSESLOVEN

Også den nye forældelseslov (lov nr. 522 af 6. juni 2007) medfører ændrede vilkår for inkassoadvokaternes virke, blandt andet fordi DL 5-14-4 ophæves pr. 1. januar 2008. Det betyder, at det efter årsskiftet ikke længere vil være muligt at afbryde den nuværende 20-årige forældelse af et krav med fundament ved blot at sende et brev, hvorved det skyldige beløb kræves betalt. Endvidere vil den nuværende 20-årige forældelsesfrist for eksisterende fordringer med fundament bogstaveligt talt over natten blive reduceret til en 10-årig forældelsesfrist, ganske vist med en overgangsperiode på 3 år til at iværksætte retlige skridt eller indhente skylderklæring fra debitor med henblik på at afbryde forældelsen. Sådanne tiltag vil i sagens natur påføre klienten ikke helt

ubetydelige omkostninger, og på porteføljeniveau vil det kunne blive store beløb – vel at mærke flere år tidligere, end klienten hidtil har haft grund til at forvente..

Forældelse indtræder dog tidligst den 1. januar 2011, med mindre fordringen inden dette tidspunkt ville være bortfaldet på grund af forældelse efter de hidtil gældende bestemmelser (§ 30, stk. 1). Fordringer med et fundament, der er erhvervet eller vedligeholdt mellem den 1. januar 1988 og den 31. december 1997 overlever med andre ord nytårsaften, men skal vedligeholdes indenfor overgangsperioden for at bestå i endnu 10 år. Misforstå ikke; hvis den 20-årige forældelse indtræder for eksempel den 5. januar 2008 efter de nugældende bestemmelser, bliver fordringen ikke ”reddet” af overgangsbestemmelserne. I så fald indtræder forældelsen den 5. januar 2008 - bogstaveligt talt som om intet var hændt.

Men såfremt der inden årsskiftet fremsendes et påkrav, der i henhold til DL 5-14-4 afbryder forældelsesfristen, vil den pågældende fordring fra 1. januar 2008 uden yderligere omkostninger være underlagt den nye 10-årige forældelsesfrist regnet fra vedligeholdelsestidspunktet. Det følger af den nye forældelseslovs § 30, stk. 3.

For inkassoadvokaten bør disse forhold give anledning til overvejelser om, hvorvidt der er grund til at tage kontakt til klienter og/eller samarbejdspartnere for at iværksætte strukturerede projekter med henblik på at sikre klienterne den 10-årige forældelsesfrist på eksisterende fordringer med fundament uden omkostninger til nye retlige skridt. Sådanne projekter kan naturligvis målrettes mod bestemte grupper af fordringer afhængigt af gældens størrelse og fundamentets art og alder. Hvis det er advokaten, der tager initiativet, vil det være advokaten, der opnår den goodwill hos klienten, der følger af rettidig omhu i rådgivningen. Og det medfølgende salær, naturligvis.

Bemærk, at loven indeholder særlige bestemmelser bl.a. om forældelse af fordringer som følge af skadevoldende handlinger, jordforurening og indlån i pengeinstitutter.

Advokaten nr. 09/07 p. 44 f.